

ЗМІНА ПАРАДИГМИ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН В КНР В ЕПОХУ «ІНТЕРНЕТ+»

A CHANGE OF THE PARADIGM OF THE PROCESS OF EDUCATION OF FUTURE SPECIALISTS OF ART DISCIPLINES IN THE PRC IN THE "INTERNET+" ERA

Стаття присвячена актуальній проблемі зміни парадигми процесу навчання майбутніх фахівців мистецьких дисциплін в КНР в епоху «Інтернет+». Інформаційно-комунікаційні, цифрові технології, що стрімко розвиваються, проникають в усі галузі життєдіяльності, тому суспільство має бути готовим до викликів, здійснення вибору нових можливостей, а також до певних труднощів. Вища освіта під впливом сучасних технологій зазнає кардинальних змін, оскільки нові технології змінюють традиційну форму навчання, роль викладача, висувають завдання, суттєво впливають на зміну в організації освітнього середовища, що збагачується різноманітними ресурсами, платформами, сервісами, цифровими інструментами.

Уточнено, що поєднання підготовки майбутніх фахівців мистецьких дисциплін та можливостей епохи «Інтернет +» утворило нову філософію викладання та суттєво змінило парадигму процесу навчання.

Здійснено аналіз нормативної бази КНР, яка детермінує культивування розвитку інновацій «Інтернет+освіта», активний розвиток та впровадження комп'ютерних технологій в освітній процес закладів вищої освіти КНР, вимоги щодо організації дистанційного навчання у коледжах та університетах, підвищення якості викладання та дослідницьких послуг в галузі освіти тощо.

У статті виокремлено та представлено можливості (зміст освіти не обмежується конкретною галуззю, а значно розширюється; розвиток творчого та дивергентного мислення студентів; підвищення ефективності навчання; створення, збереження та поширення відеозаписів проведення занять; поява відкритої платформи для обміну інформацією, можливість розміщення питань на форумах створених груп за інтересами тощо) та труднощі організації процесу навчання майбутніх фахівців мистецьких дисциплін у вищій освіті КНР в епоху «Інтернет +» (не всі викладачі достатньо розуміють масштаби та можливості використання освітніх ресурсів; складність здійснення раціонального та ефективного вибору освітніх ресурсів, особливо якісних музичних ресурсів, що створює проблеми для викладання музики в вищій освіті; суттєве підвищення вимог до викладачів вищів тощо).

Окреслено перспективи подальших наукових розвідок.

Ключові слова: освітній процес, здобувачі, заклади вищої освіти, музика, хореографія, цифрове навчання.

The article is devoted to the actual problem of changing the paradigm of the process of training future specialists in artistic disciplines in the People's Republic of China in the "Internet+" era. Rapidly developing information and communication and digital technologies permeate all spheres of life, so society must be ready for challenges, the implementation of new opportunities, as well as certain difficulties. Higher education under the influence of modern technologies is undergoing radical changes, as new technologies change the traditional form of education, the role of the teacher, set tasks, significantly affect the change in the organization of the educational environment, which is enriched with various resources, platforms, services, and digital tools.

It was specified that the combination of training of future specialists in artistic disciplines and the possibilities of the "Internet +" era created a new philosophy of teaching and significantly changed the paradigm of the learning process.

An analysis of the regulatory framework of the PRC, which determines the cultivation of the development of "Internet+education" innovations, the active development and implementation of computer technologies in the educational process of higher education institutions of the PRC, requirements for the organization of distance learning in colleges and universities, and the improvement of the quality of teaching and research services in the field of education, etc.

The article highlights and presents opportunities (the content of education is not limited to a specific field, but is significantly expanded; development of creative and divergent thinking of students; improvement of learning efficiency; creation, preservation and distribution of video recordings of classes; the emergence of an open platform for information exchange, the possibility of posting questions on forums created groups based on interests, etc.) and the difficulties of organizing the process of training future specialists in artistic disciplines in the higher education of the PRC in the "Internet +" era (not all teachers sufficiently understand the scope and possibilities of using educational resources; the difficulty of making a rational and effective choice of educational resources, especially high-quality musical ones resources, which creates problems for teaching music in higher education; a significant increase in requirements for university teachers, etc.). Prospects for further scientific research are outlined.

Key words: educational process, applicants, institutions of higher education, music, choreography, digital learning.

УДК 378.016:[7:004.738.5](510)
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/53.1.17>

Му Веньлун,

аспірант кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Чан Чжень,

аспірантка кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Цифрова епоха «Інтернет +» прийшла на зміну інформаційній епосі, що стало одним з найбільших досягнень суспільства. Наразі неможливо уявити

жодну сферу життя людини без Інтернету, оскільки його можливості суттєво впливають та докорінно змінюють структуру кожної сфери життєдіяльності, зокрема значно розвиваючи їх. Не виключенням

є сфера вищої освіти, що теж в епоху «Інтернет+» зазнала суттєвих змін. У КНР мистецьким дисциплінам відводиться особлива увага, зокрема відчутним є акцент на музиці й хореографії, оскільки вони збагачують духовний розвиток людини, формують характер, розвивають творчий потенціал особистості, сприяють всебічному гармонійному розвитку тощо.

Так, розвиток науки та вступ суспільства в цифрову епоху «Інтернет +» потребує зміни форм вищої освіти, моделей викладання відповідно потреб сучасного покоління. Очевидним є те, що поєднання підготовки майбутніх фахівців мистецьких дисциплін та можливостей епохи «Інтернет +» утворило нову філософію викладання та суттєво змінило парадигму процесу навчання. Таким чином, визначена проблема є досить затребуваною та вимагає негайного її вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що вивченню проблеми організації процесу навчання майбутніх фахівців мистецьких дисциплін у вищій освіті КНР приділяли увагу як вітчизняні, так і китайські науковці. Так, наукові розвідки Т. Собченко та Ц. Шеня присвячені порівняльному аналізу організації змішаного навчання у підготовці майбутнього вчителя в Україні та КНР в умовах вимушеного переходу на змішаний формат через пандемію [4]. Також вітчизняними науковцями здійснено дослідження проблеми формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів в освітньому середовищі педагогічного університету в умовах діджиталізації [3]. Цифровізацію процесу формування фахових компетентностей здобувачів вищої освіти КНР досліджено як вітчизняними, так і китайськими авторами [5]. В авторських публікаціях розкрито особливості викладання музичних навчальних дисциплін онлайн у закладах вищої освіти КНР [1], роль інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці музично-педагогічних працівників у процесі навчання у КНР [2].

Китайські вчені, зокрема, Цай Сяоцзин свої наукові розвідки присвятив вивченню проблеми онлайн-навчання музиці та підвищенню його ефективності завдяки відкритим моделям навчання [8], Хао Сінь досліджував проблеми та можливості музичної освіти в університетах в епоху «Інтернет +» [7]. Тао Фенсян у докторській дисертації здійснив ґрунтовний аналіз впливу цифрового навчання на традиційну парадигму викладання, відносин між учасниками освітнього процесу тощо [6].

Мета статті. На основі аналізу нормативної бази та науково-педагогічних джерел виокремити можливості та труднощі організації процесу навчання майбутніх фахівців мистецьких дисциплін у вищій освіті КНР в епоху «Інтернет +».

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що культивування розвитку інновацій «Інтернет+освіта», активний розвиток та впровадження комп'ютерних технологій в освітній процес закладів вищої освіти КНР, вимоги щодо організації дистанційного навчання у коледжах та університетах, підвищення якості викладання та дослідницьких послуг в галузі освіти тощо детерміновано в таких основних документах, як от: «Десятирічний план розвитку інформатизації освіти (2011-2020 рр.)» (2012 р.) [9], «Думка щодо зміцнення будівництва, застосування та управління відкритими онлайн-курсами в вищій освіті» (2015 р.) [10], «План дій з інформатизації освіти 2.0» (2018 р.) [11], «Розпорядження щодо належної організації та управління онлайн-навчанням у коледжах та університетах протягом періоду пандемії» (2020 р.) [12], «Специфіка побудови цифрових кампусів в коледжах та університетах (проект 2021 р.) [13].

Зокрема, у проєкті 2021 року визначено, що усі заклади вищої освіти КНР мають широко просувати інформаційні технології, використовувати хмарні технології, мобільний Інтернет, створювати мережеве, цифрове, інтелектуальне, персоналізоване та безпечне середовище освіти та викладання, що сприятиме покращенню умов роботи закладу вищої освіти [13].

Китайський дослідник Хао Сінь зазначає, що поєднання мережі Інтернету з викладанням мистецьких дисциплін у закладах вищої освіти КНР в епоху «Інтернет +» призвело до заміни традиційної філософії на нову «відкриту та загальну» філософію викладання, яка відкриває нові можливості, проте й пов'язана з певними викликами та проблемами [7]. Так, нові можливості, на думку науковця, полягають в тому, що:

- зміст освіти не обмежується конкретною галуззю, а значно розширюється;
- Інтернет сприяє розвитку творчого та дивергентного мислення студентів;
- за умови ретельного відбору ресурсів значно підвищується ефективність навчання;
- створення, збереження та поширення відеозаписів проведення занять серед здобувачів, котрі були відсутні за певних обставин на заняттях;
- поява відкритої платформи для обміну інформацією, можливість розміщення питань на форумах створених груп за інтересами (наприклад, групи любителів або професіоналів музичного та хореографічного мистецтва);
- мотивація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів через застосування методів демонстрації (демонстрація навчальних відеоматеріалів посилює враження здобувачів через візуальні та слухові органи чуття);
- розвиток самостійності, відсутність обмежень у часовому просторі [там само].

Так, використання різноманітних китайських онлайн-платформ та сервісів (SoundCloud, Spotify, Notion 6, EduOffice Digital Music Electric Piano Classroom Learning System), зокрема, для вивчення музики, техніки гри на музичних інструментах тощо, сприяє формуванню фахових компетентностей майбутніх фахівців мистецьких дисциплін [5].

Також Цай Сяоцзин вважає, що поширення та використання комп'ютерних, інформаційно-комунікаційних технологій в епоху «Інтернет+» стимулювали соціальний прогрес в таких галузях, як економічний і культурний розвиток, а також здійснили позитивний прорив в плані освітніх інновацій [8, с. 219]. Поява мобільних платформ прискорила прогрес онлайн-навчання у вишах. Модель катехізиса, на думку Цай Сяоцзиня, є «ключем до онлайн-викладання в університетах», що надає майбутнім фахівцям мистецьких дисциплін широкий спектр навчальних ресурсів, свободу навчання та комунікації на платформах, відкритість та обмін освітніми ресурсами, зв'язок між онлайн та офлайн, що певною мірою мотивує та забезпечує якість викладання [8, с. 219].

У пригоді стало проведене наукове дослідження проблеми цифрового навчання у закладах вищої освіти в КНР Тао Фенсяном, результати якого висвітлені в дисертаційній роботі. Аналіз його авторських наукових доробок дозволяють зробити висновок про те, що в епоху «Інтернет +» освітнє середовище закладу вищої освіти збагачується новими механізмами комунікації, ресурсами, що представлені сучасними інформаційно-комунікативними, цифровими технологіями, що докорінно впливає на зміну ролі викладача та парадигму відносин між учасниками освітнього процесу, на структуру процесу викладання й учіння [6, с. 3-5].

На думку Тао Фенсяна, неперервний стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в епоху «Інтернет+» призвів до значних змін у вищій освіті в КНР, зокрема, до модернізації освітнього процесу, змісту освіти, методів навчання, підходів тощо [6, с. 21-23]. До 2020 року система інформатизації освіти в закладах освіти всіх рівнів, як було зазначено в «Десятирічному плані розвитку інформатизації освіти (2011-2020 рр.)» (2012 р.) мала значний прогрес:

- використання повною мірою високоякісних освітніх ресурсів та передових технологій у тому числі й міжнародних;
- інтеграція ресурсів для створення ефективно та практичної інфраструктури цифрової освіти;
- реалізація різних способів доступу до Інтернету;
- створення онлайн-ової системи освітніх ресурсів;
- розробка курсів електронного навчання;

- створення електронних бібліотек та віртуальних лабораторій;
- створення відкритої та гнучкої платформи для обміну якісними освітніми ресурсами;
- використання інноваційних методів навчання в режимі онлайн та розвиток якісної дистанційної освіти;
- оновлення концепцій викладання та підвищення його ефективності;
- заохочення здобувачів до активного та незалежного використання інформаційних технологій у навчанні;
- популяризація та використання інформаційних технологій для усіх [6; 9].

Проведений аналіз науково-педагогічної літератури, дає підстави стверджувати, що організація процесу навчання майбутніх фахівців мистецьких дисциплін у вищій освіті КНР в епоху «Інтернет +» мала певні труднощі:

- не всі викладачі достатньо розуміють масштаби та можливості використання освітніх ресурсів;
- складність здійснення раціонального та ефективного вибору освітніх ресурсів, особливо якісних музичних ресурсів, що створює проблеми для викладання музики в вищій освіті;
- суттєве підвищення вимог до викладачів вишів;
- у навчанні хореографічному мистецтву має переважати аудиторна робота, тобто офлайн-формат тощо [1; 6; 7; 8].

Інтернет не потрібно вважати панацеєю, якість організації освітнього процесу має бути покращена шляхом поєднання методів та ресурсів викладання. Проте можливості епохи «Інтернет+» є досить потужними і в контексті цього чим краще володіє ресурсами викладач, тим ефективніше та якісніше буде організовано процес навчання.

Висновки. На основі аналізу нормативної бази та науково-педагогічних джерел було виокремлено можливості та труднощі організації процесу навчання майбутніх фахівців мистецьких дисциплін у вищій освіті КНР в епоху «Інтернет +». Перспективами подальших наукових розвідок є імплементація досвіду китайських педагогів щодо формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців мистецьких дисциплін у закладах вищої освіти України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Му Веньлун. Особливості викладання музичних навчальних дисциплін онлайн у закладах вищої освіти КНР. *Педагогічні науки: теорія та практика*. Вип. 4. 2021. С. 53-58. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2021-4-07>
2. Му Веньлун. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці музично-педагогічних працівників у процесі навчання у КНР. *Новий колегіум*. Вип.3 (108) 2022. С. 75-79. DOI:10.30837/nc.2022.3.75

3. Собченко Т., Ткачов А., Ткачова Н. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів в освітньому середовищі педагогічного університету. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2022. Вип. 2 (51). С. 145-148. DOI: 10.24144/2524-0609.2022.51.145-148

4. Собченко Т.М., Ці Шень. Організація змішаного навчання у підготовці майбутнього вчителя в Україні та КНР. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 79. С. 113-117. DOI:10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.2.24

5. Цифровізація процесу формування фахових компетентностей [Електронне видання] : метод. рек. для здобувачів третього (освіт.-наук.) рівня вищ. освіти до орг. самост. навч. і наук.-дослід. роботи / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; уклад.: С. О. Доценко, Т. М. Собченко, В. В. Ворожбіт-Горбатюк [та ін.]. Харків : [б. в.], 2022. 41 с. URL: <https://dspace.hpu.edu.ua/handle/123456789/8014>

6. 陶鳳祥. 高等教育數字化學習與師生共同發展 [D]. 湖南: 湖南師範大學. 2011. (G645).

7. 郝欣. “互聯網+”時代高校音樂教育的問題與可能吉林師範大學音樂學院, 吉林四平136000.2019||32(20) DOI.10.3969/j.issn.1004-9436.2019.20.095.

8. 蔡小靜教理教學法在大學音樂教學中的應用與實踐六盤水師範學院音樂學院, 貴州六盤水553004. *教育研究*. 2021. DOI: 10.12294/j.issn.1673-0992.2021.36.187

9. 教育部关于印发《教育信息化十年发展规划[2011-2020年]》的通知. URL: http://www.moe.gov.cn/srcsite/A16/s3342/201203/t20120313_133322.html (дата звернення: 01.11.2022).

10. 教育部关于加强高等学校在线开放课程建设应用与管理的意见URL: http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201504/t20150416_189454.html (дата звернення: 01.11.2022).

11. 教育部关于印发《教育信息化 2.0 行动计划》的通知. URL: http://www.moe.gov.cn/srcsite/A16/s3342/201804/t20180425_334188.html (дата звернення: 01.11.2022).

12. 中华人民共和国教育部. 教育部应对新型冠状病毒感染肺炎疫情防控工作领导小组办公室关于在疫情 防控期间做好 普通 高等学校在线教学组织与管理工作的指导意见. URL: http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/202002/t20200205_418138.html (дата звернення: 04.11.2022).

13. 教育部关于发布《高等学校数字校园建设规范(试行)》的通知URL: http://www.moe.gov.cn/srcsite/A16/s3342/202103/t20210322_521675.html (дата звернення: 07.11.2022).